

Homilie op 10-09-2017, 23e zondag door het jaar, Jaar A.

Dierbaren,

“Uw enige schuld blijve de onderlinge liefde”(Rom 13,8). Een prachtige aansporing van Paulus. Maar daar zit soms meer aan vast, dan wij op het eerste gezicht spontaan zouden denken. Liefde, echte liefde, christelijke liefde, is méér dan aardig zijn voor elkaar, is iets anders dan alles maar goed vinden. Als je echt van iemand houdt, voel je je ook verantwoordelijk voor hem of haar, en dat niet alleen in tijdelijke zaken, maar ook – en vooral – met betrekking tot de eeuwigheid.

Misschien is dat verantwoordelijkheidsgevoel vroeger wel eens wat te groot geweest, in de vorm van een soms wat te ver doorgedreven sociale controle. Feit is, dat het tegenwoordig vaak zo goed als verdwenen is: die blik op de eeuwigheid zijn we in het maatschappelijk leven verregaand kwijt. We houden het meestal bij ‘lief zijn voor elkaar’, waarbij dat ‘lief zijn’ de dieptedimensie van Paulus’ *“onderlinge liefde”* grotendeels kwijt is.

Maar die dieptedimensie is in Gods oog belangrijk. We hoorden het vandaag al in de eerste lezing, waar de Heer tot Ezechiël sprak: *“Gij, mensenkind, als wachter heb Ik u aangesteld over het volk van Israël”*. En even verder: *“Als gij [...] de boosdoener niet waarschuwt voor zijn gedrag, dan sterft de boosdoener wel om zijn eigen schuld, maar dan kom Ik zijn bloed van u opeisen”*(Ez 33,7-8). Die verantwoordelijkheid, die Ezechiël als profeet op een heel bijzondere wijze had, hebben wij – ieder van ons op zijn eigen plaats – allemaal voor elkaar. Jezus zegt het ons in het evangelie heel duidelijk: *“Wanneer uw broeder gezondigd heeft, wijs hem dan onder vier ogen terecht”*(Mt 18,15).

Maar wat is dat moeilijk, wat is dat delicaat, die broederlijke vermaning! Wij weten, denk ik, allemaal uit eigen ervaring, hoeveel moeite het ons soms kost om een opmerking of terechtwijzing van iemand anders te aanvaarden. Is onze eerste innerlijke reactie niet vaak: “kijk naar je eigen!”? En als de toon waarop zo’n opmerking gemaakt wordt wat afwijzend of scherp is, kan die ook nog diepe wonden slaan, een muur optrekken tussen ons en die ander, een muur waar we, in een enkel geval, levenslang niet meer overheen komen. Toch weten we best, dat we onze eigen fouten over het algemeen minder goed zien dan iemand anders. Maar emotioneel speelt er vaak zo ontzettend veel mee...

Bovendien is dit niet het enige probleem. Een ander woord van Jezus lijkt ons uitermate terughoudend te maken ten aanzien van de broederlijke verma-

ning: *“Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt. [...] Waarom kijkt ge naar de splinter in het oog van uw broeder, en merkt gij de balk niet op in uw eigen oog? Of hoe kunt ge tot uw broeder zeggen: laat mij de splinter uit uw oog halen, en zie, in uw eigen oog zit de balk nog! Huichelaar, haal eerst die balk uit uw eigen oog, en dan zult ge scherp genoeg zien om de splinter te kunnen verwijderen uit het oog van uw broeder”*(Mt 7,1.3-5). Wie van ons wil het risico lopen, om zo’n huichelaar te zijn? En als het dan ook nog eens zoveel moeite kan kosten om een ander te vermanen – want Jezus zelf houdt er al rekening mee, dat die ander niet wil luisteren (vgl. Mt 18,16-17) – wordt het dan niet veel aantrekkelijker, om maar gewoon je mond te houden?

Aantrekkelijker, ja, in de zin van: gemakkelijker. Maar niet in het perspectief van de dieptedimensie, de eeuwigheidsdimensie, waarover ik reeds sprak. Als christenen, als volgelingen van de Heer, mogen we zijn woorden niet tegen elkaar uitspelen. Jezus vraagt van ons, om beide uitspraken vast te houden: de aansporing tot broederlijke vermaning én zijn waarschuwing voor huichelarij. Maar hoe doe je dat dan in de praktijk?

“Uw enige schuld blijve de onderlinge liefde”. Dáár gaat het om. Dat betekent concreet: nooit handelen vanuit pure boosheid over andermans fout; nooit je eigen agressie proberen af te reageren op die ander, maar leven in, en handelen vanuit een diepe verbondenheid met de Heer. De ander proberen te zien zoals Jezus hem of haar ziet; proberen te kijken door Gods ogen. De eeuwigheidsdimensie niet uit het oog verliezen: beseffen, hoeveel hóóp er nog is voor de ander, en ernaar verlangen, hem of haar straks, in de eeuwigheid, terug te mogen zien bij de Heer, in volle vreugde. Dan zal onze toon ook niet scherp of bits worden, maar begripvol en uitnodigend. En dan zullen we een andere keer, als wijzelf eens in de fout gaan, ook intens dankbaar kunnen zijn voor opbouwende kritiek van iemand anders, en daardoor kunnen groeien, écht kunnen groeien, naar de Heer toe en naar elkaar.

Zo bouwt het Lichaam van Christus, dat de Kerk is, zichzelf op in liefde (vgl. Ef 4,16). En daartoe voedt Christus ons met zijn eigen eucharistisch Lichaam, in de H. Communie.

Dierbaren, ik eindig graag met een woord van Jakobus: *“Broeders, als iemand onder u van de waarheid afdwaalt, en een ander brengt hem tot inkeer, weet dan, dat hij die een zondaar van zijn dwaalweg bekeert, zijn ziel zal redden van de dood, en tal van zonden zal bedekken”*(Jak 5,19-20). Amen.

